

LEDAAL • STAVANGER

EN KONGELIG HERREGÅRD

Byens rikeste mann fikk bygd denne herregården for å imponere. Da bygningen sto ferdig i 1802, tok den fullstendig pusten fra vanlige folk. Det gjør den fremdeles. Eiendommen er en kongebolig i særklasse, fylt opp med vakre skatter.

FOTO: ANNE LISE NORHEIM, MUSEUM STAVANGER

Ledaal i Stavanger er byens første murhus og flotteste herregård. Mens folk flest bodde i små og trange trehus, bygde kjøpmann, skipsreder og hoffagent Gabriel Schanche Kielland seg en kolossal slottslignende bolig etter europeisk målestokk. Det fantes ikke en håndverker i Norge som kunne bygge noe slikt på den tiden, så hoffagenten ordnet med arbeidskraft fra Danmark og Nederland. I 1801 sto den staselige bygningen ferdig. Hoffagenten flyttet inn med kone og barn. Det vakre hovedhuset og alle gårdsbygningene ble et mønsterbruk som gikk i arv i Kielland-familien helt frem til 1930. Familiens arvinger flyttet da fra byen og ville ikke overta gården. Den ble så stående tom inntil Stavanger Museum bestemte seg for å kjøpe hele herligheten. Det ble imidlertid en dyr affære for dem, hovedhuset krevde en omfattende restaurering. Museet jobbet intens med å sette bygningene i stand og supplerte inventaret med tidsriktig møblement og dekor, slik at det i dag ser tilnærmet likt ut den innredningen som var på 1850-tallet.

Rikfolket på Ledaal, Gabriel Schanche Kielland og hans kone Johanna Margaretha Bull, var selskapelige mennesker med stor sosial kontakflate. Herregården ble benyttet til representasjon og gedigne festligheter i >

SAMTLIGE GULV i alle stuer og oppholdsrom er originale, og de spektakulære lysekronene er satt i stand og brakt tilbake til fordums prakt.

ALTANVÆRELSET I
annen etasje har en
streng symmetri, med
vakre empiremøbler og
elegante blodrøde gardiner
i kunstferdig drapering.

EN GAMMEL gyngestol som har vært i huset siden tidens morgen har fått en sentral plass midt på gulvet.

hele første halvdel av 1800-tallet. Første etasje var private gemakker, mens annen etasje var paraderom. I tredje etasje var det innredet rom til den store tjenerstaben.

Interiøret i festsalene gjenspeiler datidens nyklassisistiske trender og dekor, og møblement viser oss borgerskapets storhetstider med møblement i Louis Seize-stil, empire- og biedermeier-stil. Gardinopphengene i de ulike rommene er en studie verdt med sine kunstferdige og kongelige draperinger.

Gabriel Schanche Kielland var oldefaren til den kjente forfatteren Alexander Kielland. Forfatteren bodde aldri selv på Ledaal men skal ha latt seg inspirere av det berusende livet på eiendommen da han skrev romanen *Skipper Worse*.

Det var byggherren selv som ga praktieiendommen navnet Ledaal. Opprinnelig heter stedet der herregården ligger Egenes løkke. Ryktene vil ha det til at Kielland i sin tid utlovet en større pengepremie til den som klarte å gjette hvor han hadde fått ideen til navnet Ledaal fra. Ingen klarte det. Kanskje ikke så rart siden navnet Ledaal er satt sammen av de siste bokstavene i hans eget navn *Gabriel Schanche Kielland* og hans kones navn *Johanna Margaretha Bull* – slik fikk det festglade ekteparet satt sin signatur på praktieiendommen som i dag disponeres av vår kongefamilie når de besøker Stavanger. ◆

LEDAAL ER omgitt av en stor parklignende hage som familien Kielland skjenket til Stavanger by allerede i 1917.

FOTO: LENE BERGE FØRLAND

LEDAAL ER restaurert både innvendig og utvendig. Alle originale møblementer, tapeter og lysekroner er behandlet og gjennomgått av eksperter på området. Resultatet er imponerende.

Visste du at

Gabriel Schanche Kielland var oldefaren til Alexander Kielland. Forfatteren har aldri selv bodd på Ledaal men var en hyppig gjest ved flere selskapeligheter og hentet masse inspirasjon til sin roman «Skipper Worse» nettopp på Ledaal.

INNRAMMEDE GIPSPORTRETTET var vanlig dekor på 1700- og 1800-tallet i Europa.

KUNSTEN PÅ veggene representerer et tidsspenn på mer enn 200 år. Også Kitty Kielland, som var i slekt med eierne, er representert i husets kunstsamling.

DEN VAKRE ovnen med gudinnen Fortuna er fra Næs jernverk.

SOM SEG hør og bør er kongens værelse innredet med en majestetisk himmelseng.